

EDITORIAAL

Donny Onghena

Gelezen in het jaarverslag van Widar, een woon-, werk- en leefgemeenschap voor volwassenen met een handicap te Merksplas...

Enkele jaren geleden, bij gelegenheid van de heilwensen bij de overgang van het oude naar het nieuwe jaar, werd aan de bewoners van Widar gevraagd wat hun vurigste wensen waren, zowel voor hun medebewoners als voor de gemeenschap waarin zij verblijven.

Een van de bewoners, Chris, had een wel heel speciale wens geformuleerd, welke zonder enige twijfel veel waardering zal mee hebben gekregen van zowel de directie en medewerkers als van de medebewoners van Widar.

De wens van Chris luidde als volgt:

"IK WENS DAT IEDEREEN HIER ZO GRAAG IS ALS IK"

Als dit geen mooie wens is !

Namens het GOVAG-bestuur wensen wij u allen...

Vredevol Kerstmis en voorspoedig 2009 !

Vriendelijke groeten.

Erik Meersman
voorzitter

Inhoud

- Editoriaal
- Omgaan met een overlijden
p. 2
- Grondsteenlegging in Talander
p. 3
- Uitstap bewoners Widar
p. 4
- VGPH-film
Zo zijn onze manieren
p. 5
- Symposium met David Newbatt
p. 6
- Govag 'on line'
p. 6

OMGAAN MET HET OVERLIJDEN VAN EEN BEWONER

Donny Onghena

In de loop van vorig jaar is Jan, een bewoner die 10 jaar op Widar (Merksplas, prov. Antw.) verbleef, na een ziekteperiode van enkele weken overleden.

We willen hier weergeven op welke wijze de medebewoners, allen met een middelmatige mentale handicap, in de gelegenheid werden gesteld om op een gepaste wijze afscheid te nemen van hun huisgenoot Jan.

Na zijn overlijden in de kliniek werd het stoffelijk overschot van Jan teruggebracht naar huize *Skirne*, een van de huizen van dorpsgemeenschap Widar, waar Jan de laatste jaren van zijn leven had doorgebracht.

Gedurende de drie daaropvolgende dagen bleef Jan opgebaard op de kamer waar hij altijd geslapen en gewoond had (door hem zelf gewenst). Op deze wijze werden alle bewoners in de gelegenheid gesteld om op hun eigen manier afscheid te nemen van Jan.

Dag en nacht bleef er iemand van de huisgenoten bij hem. Er werden verhalen voorgelezen, herinneringen opgehaald, spreuken gezegd of men kon gewoon aan zijn bed gaan zitten om tot rust te komen. Voor sommigen gaf het een angstgevoel dat diende overwonnen, anderen blokkeerden even, maar voor zowat iedereen was het een bijzonder beleven, want Jan lag er mooi, zonder zijn gebrekkig lichaam, als een jongeling, als een engel. Al zijn zorgen en onhebbelijkheden waren weggevallen en zijn schone kant liet zich zien: dankbaarheid.

Ieder die bij Jan waakte beleefde deze grote kwaliteit van hem. Dit geschenk geeft hij, na zijn dood, mee aan zijn huisgenoten en zo zullen deze hem dan ook gedenken.

Voor de bewoners waren deze dagen heel speciaal.

Jan Borghs, directeur van Widar, vertelde:

Wij vonden de anders zo onrustige Bart naast Jan zitten, nu rustig en ontspannen. Frieda en Jeanne namen de permanentie waar. Isabella en Hilde gingen binnen onder begeleiding en Yvon overwon die dagen haar angst voor Jan's lichaam. Nancy kwam hem alle dagen een kruisje geven, iets wat zij op haar beurt, in het verleden, steeds van Jan kreeg voor het slapengaan.

Als afsluiting kwam op donderdagavond de hele gemeenschap samen met de familie van Jan in de huiskamer van huize *Skirne*. Ignaz, de priester van de christengemeenschap, deed een begrafenisritueel, omkaderd met muziek, en op die manier nam iedereen gezamenlijk afscheid van Jan. Voor velen was het een moeilijk moment toen de kist werd gesloten en Jan 'zijn' huize *Skirne* verliet.

Jan werd begraven op het kerkhof van Zondereigen, nabij de dorpsgemeenschap. Vooral voor Jeanne is dit goed, want nu kan ze hem nog regelmatig bezoeken op zijn laatste rustplaats.

Jan had met ieder van ons een sterke band opgebouwd en dat heeft tijd nodig om zijn gemis te boven te komen.

GRONDSTEENLEGGING IN TALANDER

Anne-Marie De Causmaecker

Op Michaëlsdag, 29 september 2007, was het *Grondsteenlegging* in Talander te Arendonk (prov. Antw.). Het was een feestelijke dag.

Op die dag was het 21 jaar geleden dat een groep mensen een handtekening zette onder de statuten van de vzw waarmee de impuls tot het opstarten van een *fasehuis* voor jongeren met ontwikkelingsproblemen in de wereld werd gezet.

Het initiatief wilde toen aan deze jongeren de mogelijkheid bieden om een overgang te maken van het leren naar het werken. We wilden die jonge mensen, die aan hun planfond van cognitief leren waren gekomen, de kans geven het *leren werken* te ervaren vanuit enthousiasme. Het agrarische karakter van de plek nodigde uit om aan de slag te gaan met planten en dieren en vooral ook om heel veel nieuwe dingen te ontdekken. Het samen leven werd een oefenplaats voor ontmoetingen en sociale ontwikkeling.

De erkenning als fasehuis kwam er niet. Na zeven jaar kregen we dan een officiële goedkeuring als Tehuis voor niet-werkenden. Ondertussen is onze sociaaltherapeutische gemeenschap Talander uitgegroeid en wonen er momenteel 15 mensen met beperkingen.

In 2006 kregen we eindelijk de toestemming om het oude huis te herbouwen. Ongeveer een jaar later konden een deel van de bewoners naar hun nieuwe kamer verhuizen.

We wilden niet alleen de fysieke bouw een plaats geven. We wilden met dit bouwwerk ook een spirituele dimensie verbinden, door de intenties en het streven van ons initiatief bewust te verbinden met de geestelijke wereld.

Wij, de *mede-werkers* van Talander, en dat zijn de bewoners, het personeel en nog enkele mensen die het project Talander een warm hart toe dragen, zijn gaan samen zitten. We hebben geprobeerd om wezenlijke vragen te beantwoorden zoals: "Wat wil Talander? ... Wat doe ik hier en wat maakt dat ik me hier goed kan voelen en dat ik hier kan groeien? ... Hoe staan we in de wereld en hoe staan we in verbinding met de geestelijke wereld?" Leidraad hierbij was de legende van Talander. En omdat we in die tijd ook bezig waren met een toneel over Talander, kwam het beeld weer extra dicht bij.

Volgens de legende is Talander een koningszoon die, net als de andere Drie Koningen, ook de ster had gezien en op weg ging om het Christuskind te begroeten. Op zijn tocht kwam hij iemand tegen die gewond was en hij onderbrak zijn reis om die mens te verzorgen. Daardoor was hij te laat op de afspraak met de andere Drie Koningen en moest dus alleen verder reizen. Telkens weer komt hij in situaties terecht waar men hulp nodig heeft. Telkens weer houdt Talander halt en helpt waar hij kan. Talander had drie edele stenen mee als geschenk voor het Kind. De nood die hij tegenkwam, bracht hem ertoe de stenen weg te schenken. Zo had hij tenslotte nog enkel zichzelf. Hij bleef op zoek naar het Christuskind. 33 jaar later komt hij, als bij toeval, in Jeruzalem aan, op de dag van de kruisiging. Zo kan hij uiteindelijk 'het Kind' begroeten. Hij hoort dan hoe de Christus hem toespreekt en zegt: "Wat gij aan de minsten onder de mijnen hebt gedaan, hebt gij ook aan mij gedaan".

Talander had drie edele stenen als geschenk meegekregen bij het begin van zijn tocht: een saffier, een robijn en een parel. De blauwe saffier en de rode robijn zijn zeer oude kleurstenen die soms een ster in zich vertonen. Een prachtig beeld van de verbinding tussen aarde en kosmos.

De parel is van een heel andere orde. Hij heeft een bovenaardse uitstraling. Hij wordt gevormd in de diepte van de zee, in een oester, waarin hij als een irriterend klein korreltje terecht kwam. De oester omhulde dit vreemde lichaam met parelmoer. Verwerkte pijn wordt tot iets moois omgevormd wanneer het wordt omhuld met de mantel der liefde.

De diepe wijsheid van de stenen en van de legende werden onze wegwijzers. Doorheen de jaren hebben al veel mensen meegebouwd aan het steeds opnieuw realiseren van het ideaal van Talander: ruimte scheppen voor samen leven en samen werken, elk op zijn manier, in vrijheid om zo meer mens te worden, met een open hart voor wat komen wil op weg gaan om de aarde te verzorgen, indachtig de ster die ons de weg wijst en voelend "ik draag de zon in mij".

Bewoners en medewerkers werkten samen aan een tekst die tot een spreuk werd gevormd, onze *Grondsteenspreuk*. Samen met de edele stenen en met de woorden van het laatste deel van de *Grondsteenspreuk* van Rudolf Steiner, werden deze spreuk in een koperen *Pentagondodecaëder* gelegd, die Jos zo kunstig gemaakt had.

Na enkele toespraken in de *Artabanzaal* spraken we samen onze spreuk. Daarna werd onze *Grondsteen* naar buiten gedragen, doorgegeven van mens tot mens. Hoorgeschal klonk over ons. De *Pentagondodecaëder* werd voorzichtig in de aarde gebracht. De woorden van de *Grondsteenspreuk* klonken. Bart legde de deksteen op zijn plaats en nogmaals schalden de jachthoorns. De klanken galmden tussen de bomen. Even kwam de zon tussen de wolken uit, toen sloot het zilveren dek zich weer.

Olivier en Bert kregen de sleutels overhandigd van het nieuwe gebouw en mochten zo de deuren officieel openen. Het gebouw wordt nu ons huis, elke dag een beetje meer.

Wanneer u graag eens komt kijken dan kunt u gerust contact met ons opnemen: Talander, De Lusthoven 88, 2370 Arendonk; tel. 014.67.00.69, talander@moso.be

UITSTAP BEWONERS WIDAR MET DE OUDERVERENIGING

Kamiel Pauwels

Zaterdag, 8 november 2008.

De weermaker had gezorgd voor een aangenaam weertje. Zonnig en zacht. Om 14 uur stonden 36 van de 40 bewoners met ongeduld te wachten op de ploeg van 13 ouders en familieleden die hen zouden begeleiden. Wij gaan op jaarlijkse uitstap met de oudervereniging van Widar. Wie er zeker niet mochten meegaan waren de medewerkers, raar maar waar, en die waren daar niet rouwig om. De vijf busjes van Widar waren besproken, vijf chauffeurs werden bereid gevonden om te rijden.

Na het nodige geharrewar om iedereen een plaatsje te bezorgen in de busjes konden we op weg naar het Begijnhof in Turnhout, een van de mooiste in België. Daar aangekomen werd de hele ploeg verdeeld in drie groepen. Er waren drie gidsen ingehuurd die ons in het Begijnhof rondgeleid hebben. De bewoners waren ten zeerste geïnteresseerd in wat de gidsen ons vertelden en toonden. Het viel ook op hoe goed de meesten dit alles begrepen. De gidsen deden ook hun best om zich aan de bewoners aan te passen.

Het Begijnhof is vrij groot. In het binnenhof staat er een kerk die binnenin mooi zou zijn, maar die we niet konden bezoeken. Daaromheen een Mariagrot en andere religieuze beeltenissen. De wegen waren uiteraard met "kinderkopjes" uitgevoerd. Het geheel was omzoomd met de begijnenwoningen, waar ooit 200 begijnen in woonden. In een museum is het

leven en werk van de begijnen aanschouwelijk voorgesteld. Wij weten nu wat een *nachtspiegel*, een *doofpot* en een *pottenkijker* is.

Na dit bezoek werden we verwacht in restaurant 'Den Bond' waar we getrakteerd werden op een heerlijk avondmaal: garnaalcocktail, gebrad met groentekrans en kroketten, chocolademousse en een drankje naar keuze. En of er gesmuld werd! Zelfs Sjokke, een ernstig autistische man die niet kan spreken, genoot er zichtbaar van.

Rond 19 uur werden de busjes opgezocht en reden we als een tevreden groep terug naar Merksplas.

Wat mij als ouder vooral opvalt, is dat je met de bewoners ergens kunt komen. Zij kunnen zich goed aanpassen aan de voor hen toch vreemde omgeving, ook al zijn daar een aantal mensen met vrij zware mentale beperkingen bij. Het restaurantpersoneel vonden onze bewoners zeer aangenaam, voor hen een zeer positieve ervaring. Een pluim voor de hele ploeg medewerkers van Widar!

Een 'dikke' proficiat voor Sonja die de hele uitstap heeft voorbereid en geleid. Ook Chris en Hilda hebben zeker meer dan hun steentje bijgedragen. De andere aanwezige familieleden verdienen ook een pluim voor hun inzet die dag.

VGPH FILM 'ZO ZIJN ONZE MANIEREN'

Erik Meersman

Deze film, gemaakt in opdracht van het *Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap* (VGPH), toont hoe personen met beperkingen hun leven in eigen handen kunnen nemen. Vijf personen vertellen elk het verhaal van hun zoektocht naar meer voldoening in het dagelijks leven. Allen vinden het belangrijk zelf te kunnen kiezen, erbij te horen en veel sociale contacten te hebben. Zaken die voor alle mensen belangrijk zijn, ook voor mensen met beperkingen.

Met deze film wil VGPH iedereen uitdagen om anders te kijken naar mensen met beperkingen. De film geeft geen pasklare oplossingen, wel voorbeelden hoe het zou kunnen. Hij toont de voldoening die vijf mensen hebben door hun leven zelf, met ondersteuning, te kunnen inrichten.

Als u interesse hebt om de film te vertonen in uw voorziening, school, vereniging of organisatie, neem dan contact op met Erik Meersman (erik.meersman@govag.be, tel. 03/475.12.05).

Voor meer inlichtingen kan u ook terecht op de website van VGPH.

SYMPOSIUM MET DAVID NEWBATT (vooraankondiging)

Maria Geboers

Op 12, 13 en 14 februari 2009 vindt de 2^e editie plaats van het symposium met David Newbatt, antroposofische kunstenaar en pedagoog in de *Camphill Community* in Schotland.

Dit symposium is aan te raden voor mensen die willen kennismaken met de antroposofische kunsttherapie. Het vorige symposium, in februari '08, was een groot succes. Ook de voordrachten waren zeer boeiend. Foto's zijn te bekijken op www.kleinejohannes.be.

De thema's die aan bod komen zijn Kasper Hauser, Artaban, Eros en Fabel van Novalis. De workshops lopen van 10u tot 12u en van 14u tot 16u, de voordrachten van 20u tot 22u.

Wegens het beperkt aantal plaatsen is inschrijven aan te raden. Inlichtingen en inschrijving bij Gerd Spaanbroek, tel. 0476/77.96.35, e-mail: gerdspaanbroek@hotmail.com.

De organisatie is in handen van KUNSTSCHOOL DE KLEINE JOHANNES vzw te Berchem (Antwerpen).

GOVAG 'ON LINE'

Erik Meersman

Sinds kort is de website van onze vereniging een feit...

www.govag.be

Het is (nog) maar een eenvoudige website, maar toch zijn we er blij mee. De komende weken zullen er nog heel wat aanpassingen gebeuren.

Ga er even op bezoek... en laat ons uw opmerkingen weten, we kijken met belangstelling uit naar uw voorstellen tot verbetering en aanvulling.

Voor uw agenda:

- Do. 15 jan. '09, 20u
Concert Egidiuskoor uit Beerse
in Talander
- Do. 12 feb. '09, 20u
Bestuursvergadering GOVAG vzw
in De Speelhoeve
- Za. 21 feb. '09, 9u30-13u
Oudervergadering Talander,
gesprek met GOVAG vzw.

Contact:

Erik Meersman (v.u.), Herentalsebaan 73, 2240 Zandhoven, tel./fax 03 475 12 05, e-mail erik.meersman@govag.be
Maria Geboers, De Burlletlaan 145, 2610 Wilrijk, tel. 03 449 12 66, e-mail maria.geboers@govag.be